

Jhr. Dr. J. M. A. GEVERS LEUVEN, *De toekomst van den jeugdigen psychopaat*. Kwartaalbladen van den *Geneeskundigen Gids* I, 3, 1924. 's-Gravenhage. NAEFF, Prijs /0.75.

Een onderhoudend geschreven boekje, oorspronkelijk een voordracht van iemand, die als eerste geneesheer der bijzondere strafgevangenis te 's-Gravenhage met veel psychopathen in aanraking komt, en hen tracht te helpen. Hij heeft hun lijden gezien en vraagt zich af, op welke wijze dit zou kunnen worden voorkomen of verbeterd. Het geschrift geeft daarom iets anders, dan de titel doet verwachten. Na een wat te uitvoerige inleiding over het proefondervindelijk-psychologisch onderzoek komt de schrijver tot het karakteriseeren van de psychopathen, waarbij hij o.a. de verdeling der psychopathische constitutie volgens ZIEHEN aanhaalt (is deze niet wat ouderwetsch?), en er op wijst, dat de bewoners der strafgevangenis meestal gekenmerkt zijn door een duidelijk psychisch infantilisme. Als middelen, om de psychopathische afwijkingen te bestrijden, geeft hij aan, bij de kinderen van jongs af aan hun aangeboren zelfzucht, materialisme en andere ethische fouten te leiden en zoo mogelijk om te zetten in andere eigenschappen. De ouders, de artsen en de overheid hebben in dit opzicht een taak te vervullen. Telkens verhaalt de schrijver bijzonderheden uit zijn eigen ervaring, geeft praktische wenken of uit een woord van critiek op bestaande toestanden. Hij vraagt aandacht voor de bestrijding der psychopathie, die hij als een volkskanker brandmerkt, „om zooveel zenuwlijdersgestichten voor de rijken en gevangenen voor het onverzorgde volk te ontlasten”. Dat de schrijver hiervoor een pleidooi voert, verdient onze waardeering, de wijze, waarop hij het doet, is boeiend; een enkele breedsprakigheid of onjuistheid in taal en zinsbouw willen wij hem in deze causerie gaarne vergeven.

S. T. HEIDEMA.

Klinische Laboratoriumtechnik von Prof. Dr. TH. BRUGSCH und Prof. Dr. A. SCHITTENHELM. 2de Deel. Tweede, volkomen nieuw bewerkte druk der *Technik der Speziellen Klinischen Untersuchungsmethoden*. Uitgevers URBAN & SCHWARZENBERG, Wien, Berlin, 1924.

Korten tijd na de aankondiging van het eerste deel van dit veelomvattende werk, is reeds het tweede deel verschenen, nog wat omvangrijker dan het eerste. De inhoud bestaat voor de helft uit beschrijvingen van de chemische en physico-chemische methodes van onderzoek met inbegrip van de leer der fermenten en de daarop betrekking hebbende reactie van ABDERHALDEN. Voorts zijn afzonderlijke hoofdstukken gewijd aan de biologische gasanalyse, aan het vegetatieve zenuwstelsel en aan de zgn. proefondervindelijke onderzoeksmethodes. In het laatstgenoemde hoofdstuk worden operaties op het proefdier beschreven, o.a. voor de registratie van de hartwerkzaamheid en den bloeddruk, proeven op